

פתיחה לפרק "כל הכלים"

איסור, ומחמת חסרון כיס. מוקצה מחמת מיאוס – שאין משתמשים בחפץ בגלל היותו מלוכלך, או שהוא מאוס מסיבה אחרת מכדי לטפל בו. מוקצה מחמת איסור – ששימוש הרגיל של חפץ או כלי מסוים הוא לצורך מלאכה האסורה בשבת, ומוקצה מחמת חסרון כיס – כאשר כלי משמש כרגיל אך ורק לצורך מלאכות מסוימות, ומקפידים ביותר שלא להשתמש בו למלאכות אחרות, שמא יפגם ויביא הדבר לחסרון כיס (הפסד) לבעליו.

בפרק זה הובאו דעות התנאים ושיטות רבות ושונות בדבר סוגי המוקצה האסורים, אם כולם ואם מקצתם, ואף עוסקים בקביעת פסק ההלכה על פי כל אחת משיטות אלה.

אמנם, דיני המוקצה ויסודיהם הם הנושא העיקרי בפרק זה, אולם גם נושא זה אינו מגיע כאן לסוף מיצוי ועוד יבוררו הדברים בכמה פנים בפרקים הבאים.

פרק זה מוקדש לבירור יסודי של הלכה שכבר הוזכרה פעמים אחדות במסכת שבת אולם לא נדונה עדיין בצורה יסודית ועקרונית, והיא שאלת המוקצה. סיבת האיסור לטלטל חפצים שונים בשבת היא משום שחפצים אלה מוקצים, כלומר שאדם הקצה אותם מדעתו מטעמים מסויימים במשך יום השבת ומראש הניח שלא ישתמש בהם ביום זה. טעמו של האיסור לטלטל מוקצה בשבת לא נתברר היטב, היו שסברו כי הגזירה על טלטול המוקצה באה כדי לעשות סייג למלאכות האסורות, שאם ייאסר טלטול החפצים המשמשים לאיסור ממילא לא יבואו לעשיית מלאכה. ויש סבורים כי הטעם לאיסור המוקצה הוא כדי לעשות סייג למלאכת ההוצאה, שכן על-ידי הגבלות יתרות על טלטול חפצים מרובים לא יבוא אדם לידי הוצאה מרשות לרשות כלל.

בהלכה מדברים בדרך כלל על שלושה סוגים של מוקצה: מוקצה מחמת מיאוס, מחמת